
Fra: Gruten <siri@gruten.no>
Sendt: 15. september 2020 20:02
Til: Postmottak KLD
Emne: Innspill til nasjonal strategi for sirkulær økonomi

Hei,

Mitt navn er Siri Mittet. Jeg er gründer og daglig leder i virksomheten Gruten AS. Vi skaper nye verdier av byens kaffeavfall.

Høsten 2018 etablerte vi Norges første urbane østerssoppfarm på Vollebekk fabrikk i Oslo. I to tidligere kjølecontainere (40 fot) produserer vi østerssopp på kaffegrut, samlet inn fra bedrifter i Oslo området. Vi lager også såper og skrubb med kaffegrut og holder kurs + workshops for å øke bevissthet og bruk av kaffegrut som en nyttig ressurs.

Vi har mottatt mye interesse for det vi gjør siden oppstart i 2014 og spesielt siden soppfarmen ble etablert. Men fremdeles er vi den eneste bedriften i sitt slag i Norge. Og grunnen til det mener vi også er en viktig årsak til at vi er en sinke på sirkulær økonomi. Vi har søster prosjekter i andre europeiske land, med flere i Danmark og i Finland, og spesielt mange i Nederland hvor det finnes en rekke små bedrifter og initiativer som oppsirkulerer kaffegrut til østerssopp og andre innovative produkter. Og med en 24.5 prosent sirkularitet (rapport Circular Norway) er dette nok ikke bare en tilfeldighet. I motsetning til i Norge (med 2.4 % sirkularitet) er det en aktiv satsning på denne sektoren. Og da ikke bare på de store aktørene med tech etc. Vi anbefaler at man ser nærmere på hvordan det satses på denne typen virksomheter i Nederland og inkluderer tiltak som muliggjør lignende aktivitet i Norge.

Gruten blir stadig vekkt kontaktet av unge mennesker som digger det vi gjør og som vil jobbe for oss. Men vi har ikke de økonomiske forutsetninger til å ansette flere i lønnet arbeid. Vi mener at dersom Norge skal fremstå som en leder på sirkulær økonomi, og det skal skapes mange jobber til unge folk som ønsker å jobbe med noe som er framtidsrettet og bra for planeten så må det helt andre vilkår til. Vi mener vi gjør en jobb som ganger samfunnet og miljøet ved å skape verdier av noe som ellers hadde blitt kastet, men det å dyrke østerssopp på kaffegrut er mer arbeidskrevende enn å dyrke det på ordinære substrater og det er vanskelig å sitte igjen med (nok) midler til lønn.

Det er derfor nødvendig med incentiver og generelt bedre vilkår for denne type virksomhet i Norge. Dersom det skal bli flere av oss. Hva det konkret skal være er vi ikke helt sikker på, og det er derfor bra om den nye strategien også kan si noe om at det skal gjøres et arbeid på dette området snarest (i løpet av 2021) sammen med aktuelle aktører for å komme frem til konkrete tiltak som kan være med å skape x antall virksomheter på dette området i Norge i løpet av x antall år. Vi er også opptatt av at tiltakene og arbeidet ikke skal handle om (kun) teknologi og stor industri. For at Norge skal ta steget opp og frem når det gjelder sirkularitet, så er det viktig å legge til rette for at også de relativt små aktørene og de lokale initiativene får bedre vilkår. De aller fleste norske jobber skapes i små og medium store bedrifter og det vil også gjelde de sirkulære. I jobben med sirkulær omstilling er det viktig å skape entusiasme og eierskap for prosessen vi skal gjennom, og det gjør vi lokalt der folk faktisk bor.

Generelle tiltak som handler om redusert arbeidsgiveravgift, skatt og andre økonomiske betingelser er også viktige. Vi mener at aktører som gjenbraker ressurser og materialer istedet for at de kastes, bør favoriseres på en eller annen måte. Om det så er i form av lavere skatt, subsidier eller andre støtteordninger. Vi i Gruten som produserer mat på gjenbruksmaterialer mottar null kroner i støtte fra stat og kommune, i motsetning til landbruksaktører utenfor byene og i motsetning til en del andre

aktører som får støtte til aktivitet. Vi mener aktører som oss burde få en eller annen type direkte støtte, gjennom skatt eller bidrag for den jobben vi gjør. Uten det vil det ikke bli mange som oss.

I tillegg er det viktig med areal og lokaler for sirkulære virksomheter, og da igjen ikke bare tech basert. Vi som produserer i by kjenner dette direkte på kroppen. Det å dyrke østerssopp på kaffegrut tar plass, selvom det kan absolutt gjøres plass effektivt slik vi gjør det. Vi dyrker 50-60 kg østerssopp i uken to 40 fot shipping containere, og med mulighet for mer plass ønsker vi å utvide med min 3 containere slik at vi kan dyrke oppmot 200 kilo i uken. Men det er vanskelig i en by som Oslo, og vi må mest sannsynlig flytte ut av bykjernen, til nærliggende områder. Dette er ikke krise for oss, men med tanke på at vi allerede har en nasjonal strategi som sier at det skal dyrkes mer mat i byene (og det er viktig), så trengs det konkrete tiltak som muliggjør en slik utvikling. Vi mener det i strategien bør sies noe om dette og at det i større byer rundt om i Norge bør settes av plass for sirkulær virksomhet, inkludert de som dyrker mat. Viktig å påpeke her er at vi ved å dyrke østerssopp i containere kan benytte arealer som står ubrukte og som ikke egner seg til andre formål. Og med det tar vi ikke beslag på dyrkbar jord. For lærdom og inspirasjon her til lands kan man se til Vollebekk fabrikker (<https://vollebekkfabrikker.no/>) og det som har skjedd der i løpet av de siste årene. Viktig for dette prosjektet har vært samarbeid mellom ulike aktører og en vilje til å få til noe sammen. Og det tenker jeg er viktig å få frem i en strategi. At man skal fremme tiltak som øker samarbeid og kanskje spesielt får aktører på banen som sitter på eiendom og arealer (private, stat og kommune) slik at de bidrar inn i en dugnad for å få fortgang i arbeidet med sirkulær økonomi.

Dette er noen løse og noen litt mer konkrete innspill. Vi håper at det vi skriver i det minste vil bli lest av de som skal jobbe frem strategien. Dersom det er behov for mer informasjon og/eller forklaringer så er det bare å ta kontakt. Vi bidrar mer enn gjerne.

Mvh,

Siri Mittet

GruTen A/S